

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

คำศัพท์เฉพาะ นิยาม

นิยาม ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
คำศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและมีความเป็นไปได้ที่อาจจะเกิดขึ้น
	ทุจริต : การใช้อำนาจรัฐในทางที่ผิด : การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประหลูติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ในอนาคต
	ปัญหา หรือความต้องการ : ของผู้รับบริการ หรือ ธุรกิจตัวกลาง หรือ Third Party หรือ Customs Broke หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น สำหรับด้านการอนุมัติอนุญาต ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงการทุจริต เนื่องจากความยุ่งยาก (Pain point) อุปสรรคของหรือความต้องการของผู้ขอรับบริการ ในแต่ละจุดสัมผัสของการให้บริการเป็นจุดเสี่ยงหรือ

คำศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
	เป็นสื่อการเรียกร่องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ใด นำสู่การจ่ายเงินและค่าธรรมเนียมในระบบ หรืออาจมีการเอื้อประโยชน์ หรือ การตอบแทนบุญคุณในรูปแบบต่างๆ อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
สินบน Bribery	สินบน Bribery ISO 37001 : ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร่องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปแบบตัวเงินและ ไม่ใช้ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใดๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำ หรือละเว้น การกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น (ตามความหมายของ ISO 37001 “offering, promising, giving, accepting or soliciting of an undue advantage of any value (which could be financial or non-financial), directly or indirectly, and irrespective of location(s), in violation of applicable law, as an inducement or reward for a person acting or refraining from acting in relation to the performance of that person’s duties. (ที่มา : Bureau Veritas Certification Services The Implementation of ISO 37001 with Gift Giving and Receiving)
ของขวัญ Gifts	Gifts ของขวัญ ISO 37001 : ได้กล่าวถึงประเด็นเรื่องของขวัญ หรือผลประโยชน์อื่นใดไว้ในข้อกำหนดย่อยข้อหนึ่งของหัวข้อด้านการดำเนินการ (Operation) โดยกำหนดว่า “องค์กรต้องดำเนินการตามกระบวนการ ที่ออกแบบขึ้นเพื่อป้องกันการเสนอ การให้ หรือการรับของขวัญ เครื่องแสดงไมตรีจิต การบริจาค และประโยชน์ในลักษณะเดียวกัน เมื่อ การเสนอ การให้ หรือการรับสามารถพิจารณาอย่างเป็นเหตุเป็นผล ได้ว่าเป็นสินบน” ..(ตามความหมายของ ISO 37001 Gifts, hospitality, donations and similar benefits “The organization shall implement procedures that are designed to prevent the offering, provision or acceptance of gifts, hospitality, donations and similar benefits where the offering, provision or acceptance is, or could reasonably be perceived as, bribery (ที่มา : Bureau Veritas Certification Services The Implementation of ISO 37001 with Gift Giving and Receiving)

คำศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ตามธรรมจรรยา	มาตรา ๑๒๘ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๓ ให้นิยาม “การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือบุคคลที่ใกล้ชิดในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความ เสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัยคือโอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการ ทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ
Key Controls in place	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีอยู่ในปัจจุบัน
Further Actions to be Taken	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานจัดทำเพิ่มเติม

๑. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

โอกาส/ ผลกระทบ	๑	๒	๓	๔	๕
โอกาส (Likelihood)	เหตุการณ์ไม่น่ามี โอกาสเกิดการ กระทำทุจริต หรือไม่เกิดขึ้นเลย	เหตุการณ์/โอกาส เกิดการกระทำ ทุจริตมากกว่า ๑ ครั้งต่อปี	เหตุการณ์/โอกาส เกิดการกระทำ ทุจริตมากกว่า ๒ ครั้งต่อปี	เหตุการณ์/โอกาส เกิดการกระทำ ทุจริตมากกว่า ๓ ครั้งต่อปี	เหตุการณ์/ โอกาสเกิดการ กระทำทุจริต มากกว่า ๔ ครั้ง ต่อปี
ผลกระทบ (Impact)	แทบจะไม่มี ผลกระทบ	ปรากฏว่าข่าวที่อาจ พาดพิงคนใน หน่วยงาน มีคน ร้องเรียน แจ้ง เบาะแส	หน่วยตรวจสอบของ หน่วยงาน หรือ หน่วยตรวจสอบจาก ภายนอกเข้า ตรวจสอบ ข้อเท็จจริง	เกิดความเสียหาย ด้านภาพลักษณ์ ของหน่วยงานใน เรื่องความโปร่งใส ขององค์กร	เกิดความ เสียหายด้าน ภาพลักษณ์ ของหน่วยงาน และนำไปสู่ กระบวนการ ดำเนินการทาง วินัย และอาญา

๒. เกณฑ์การวัดความเสี่ยงการทุจริต

โอกาส	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

๓. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ ด้าน

- (๑) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ.อำนาจความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘
- (๒) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ
- (๓) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
- (๔) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

(๑) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ.อำนวยความสะดวกในการพิจารณา

อนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘

ชื่อความเสี่ยง -

เหตุการณ์ความเสี่ยง	Risk Score (L x I)				มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place)	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) (วิธีการ /ระยะเวลาดำเนินการ/ งบประมาณ(บาท)/ผู้รับผิดชอบ
	Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง		
ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากหน่วยงานไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	-	-	-	-	-	-

(๒) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ

ชื่อความเสี่ยง การทุจริตโดยใช้อำนาจ/หน้าที่ไปแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง

เหตุการณ์ความเสี่ยง	Risk Score (L x I)				มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place)	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) (วิธีการ /ระยะเวลาดำเนินการ/ งบประมาณ(บาท)/ผู้รับผิดชอบ
	Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง		
การรับของขวัญและหรือผลประโยชน์ใดๆ จากการปฏิบัติหน้าที่	๑	๒	๒	ต่ำ	-หน่วยงานมีนโยบายไม่ให้และไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (No Gift Policy) บุคลากรทุกคนต้องไม่ให้และไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อส่งเสริมมาตรการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ และเป็นการ แสดงเจตนารมณ์ในการต่อต้านคอร์รัปชันทุกรูปแบบ รวมทั้งเสริมสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมสุจริต ในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน	- จัดประชุมบุคลากรมอบนโยบาย “No Gift Policy” ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

(๓) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

ชื่อความเสี่ยง การจัดทำร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุกรณีการจัดซื้อจัดจ้างที่มีการ
เอื้อประโยชน์หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เหตุการณ์ความเสี่ยง	Risk Score (L x I)				มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place)	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) (วิธีการ / ระยะเวลาดำเนินการ / งบประมาณ(บาท)/ผู้รับผิดชอบ
	Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง		
คณะกรรมการจัดทำ ร่างขอบเขตของงาน หรือรายละเอียดคุณลักษณะ เฉพาะที่จะซื้อหรือจ้าง ปฏิบัติเอื้อประโยชน์ หรือไม่ปฏิบัติตาม ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๒	๒	๔	ต่ำ	๑. แต่งตั้งบุคคลจัดทำร่างขอบเขตของงานหรือ รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะที่จะซื้อหรือจ้าง ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญให้ครอบคลุมลักษณะ ของงาน ๒. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุม ติดตามการ ปฏิบัติงาน และเน้นย้ำผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ ตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ๓. มีรายงานผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้าง ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการการ จัดซื้อ จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๖	๑. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและ ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการ จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ ๒. คณะกรรมการจัดทำร่าง TOR ต้องศึกษารายละเอียดของงานหรือ พัสดุที่จะดำเนินการจัดทำให้ละเอียด เพื่อไม่ให้เกิดการล่อลวงเปิด และ สามารถนำรายละเอียดมาเขียนเป็น TOR ได้

(๔) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล
 ชื่อความเสี่ยง การคัดเลือกบุคคลภายนอกเพื่อปฏิบัติงานจ้าง

เหตุการณ์ความเสี่ยง	Risk Score (L x I)				มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place)	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) (วิธีการ /ระยะเวลาดำเนินการ/ งบประมาณ(บาท)/ผู้รับผิดชอบ
	Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง		
การคัดเลือกบุคคลผู้ปฏิบัติงานมีการเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้องหรือเครือญาติ	๑	๓	๓	ปานกลาง	-กระบวนการสรรหาเป็นกระบวนการที่โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นของงานในเวลานั้นๆ เป็นหลัก	-ไม่มี-

(นายอานัติ มีบุญ)
 ศึกษาธิการจังหวัดยะลา